

بررسی ارتباط مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن زنان کاربر اینترنت شهر اصفهان با مؤلفه‌های دموگرافیک آنان

ایلناز سجادیان*

محمدعلی نادى - دکتر سید حمید آتش پور**

چکیده

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین مدیریت هیجان کاربران و تأهل در سطح اطمینان $(P \leq 0/1)$ رابطه معنادار منفی $(-0/323)$ و همچنین بین مدیریت هیجان کاربران و سن آنها در سطح اطمینان ۵ درصد $(P \leq 0/05)$ رابطه معنادار منفی $(-0/247)$ وجود دارد. یافته‌ها گویای آن است که بین معیار مکان کنترل برگر و رشته تحصیلی کاربران در سطح اطمینان $5/0$ $(P \leq 0/05)$ رابطه معنادار منفی $(-0/376)$ وجود دارد. علاوه بر این میان معیار مکان کنترل برگر و فرزند چندم بودن کاربران در سطح معناداری $5/0$ $(P \leq 0/05)$ رابطه معنادار منفی $(-0/276)$ برقرار است. رابطه بین تحصیلات و مکان کنترل نیز در سطح خطای $0/01$ $(P \leq 0/01)$ دارای رابطه مستقیم $(0/233)$ معنادار بود. لازم به ذکر است که بین میزان اجتماعی بودن کاربران و هیچ یک از متغیرهای دموگرافیک رابطه معناداری مشاهده نشد. بین مدیریت هیجان کاربران و معیار مکان کنترل برگر در سطح معناداری $0/01$ $(P \leq 0/01)$ رابطه معنادار $(0/427)$ وجود دارد. بین مدیریت هیجان کاربران و میزان اجتماعی بودن در سطح معناداری $0/01$ $(P \leq 0/01)$ رابطه معنادار $(0/295)$ و بین معیار مکان کنترل برگر و میزان اجتماعی بودن در سطح معناداری $0/01$ $(P \leq 0/01)$ رابطه معنادار $(0/433)$ وجود دارد.

کلید واژگان :

مدیریت هیجان، اجتماعی بودن، مکان کنترل.

* کارشناس ارشد روانشناسی بالینی از دانشگاه اصفهان

** عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه

گسترش جوامع اطلاعاتی، باعث ایجاد بحث‌های نظری و عملی در بین جامعه‌شناسان و روان‌شناسان در باره تغییرات بنیادی در نوع تعامل‌ها، اسنادها و هیجان‌های زنانه شده است. یک خصوصیت مشترک در جامعه اطلاعاتی، سودمندی کامپیوترهای شخصی است که وسیله‌ای برای برقراری رابطه شخصی با دیگران می‌باشد.

کامپیوترها به واسطه استفاده از تکنولوژی نوین تری به نام اینترنت خیلی زود توانستند به معبر و کانالی تبدیل شوند که فرد را با دیگران پیوند دهند. علت آن هم این بود که در درجه اول، کامپیوتر وسیله‌ای برای برقراری ارتباط فرد با خودش شد (آتش‌پور و همکاران، ۱۳۸۳). این شکل رابطه دیجیتالی، با رابطه رو در رو^۱ که همراه با سابقه و شناخت قبلی صورت می‌گرفت، خیلی متفاوت بود. کوچ^۲ (۱۹۹۲) در این باره می‌گوید «فناوری اطلاعات پتانسیلی فراهم آورده است که شکل جدیدی از روابط اجتماعی را در خود دارد. این رابطه نه تنها زودگذر و فانی نیست، بلکه پیامدهایی را نیز در پی دارد که با شیوه‌های اجتماعی قراردادی فرق می‌کند» (نادی، ۱۳۸۵). بدین خاطر که خانواده فرد و محیط تعامل اجتماعی و کلیه منابع هیجانی که با آن مواجه می‌شود مجازی، دل‌انگیزتر و فریبنده‌تر از دنیای واقعی است و گاه آنقدر این دنیای پرمخاطره مجازی، شکل واقعیت به خود می‌گیرد که آن را واقعیت مجازی^۳ می‌نامند. پلنت (۱۹۹۳) از واقعیت مجازی به عنوان یک منطقه آزاد بی حد و حصر یاد می‌کند و آن را این‌گونه شرح می‌دهد: «مرجعی شبکه‌بندی شده برای تجربه‌اندوزی آزاد و فضایی که در آن برای پیش رفتن هیچ مانع و حدودی وجود ندارد» (آتش‌پور و همکاران، ۱۳۸۵). شکل‌گیری مفاهیم در این دنیای پرتراویک و دست‌یافتنی، زمان و مکان نمی‌شناسد و همین امر بر جذابیت آن افزوده

1 – Face to Face
2- Couch
3- Virtual Reality

است به این دلیل که استفاده از اینترنت در جهان از ۱۵ درصد به ۵۲ درصد در فاصله سالهای ۲۰۰۰-۱۹۹۲ افزایش یافته است.

سرعت انتشار اینترنت ۹ برابر سریعتر از رادیو، ۴ برابر سریعتر از کامپیوترهای شخصی و ۳ برابر سریعتر از تلویزیون است (ویزشفر، ۱۳۸۴). تحقیقات کمپانی نئو نشان می‌دهد که تا سال ۲۰۰۰ کاربران اینترنت حدود ۴۰۷/۱ میلیون نفر بوده‌اند که در سال ۲۰۰۵ این رقم به یک میلیارد نفر رسید (صادقیان، ۱۳۸۴). به موازات این اقبال عمومی، پاره‌ای تغییرات اساسی در فناوری ارتباط‌های اینترنتی به وجود آمد. نیوهاگن^۱ و رافائلی^۲ (۱۹۹۶) می‌گویند که در ابتدا نوع رابطه صرفاً استفاده از پست الکترونیکی بود، ولی امروزه اینترنت ابزارهای پیشرفته‌تری در انتقال و بازیابی اطلاعات و تعامل آنها در اختیار کاربران زن قرار داده است. در این فناوری‌ها، ظرفیت‌هایی جهت تعامل همزمان و غیرهمزمان کاربران از طریق ارتباط کامپیوتری ایجاد شده است. مزایا و محاسن فراوان اینترنت به همراه ساختار ارتباط فرامتنی^۳ آن به تحقیقات بیشتر جامعه‌شناسان برای ارزیابی رابطه آن با الگوهای تعامل انسانی و پدیده‌های روانشناسی نیاز دارد. به‌علاوه در تحقیقات اخیر، توجه زیادی به عوامل اجتماعی - روانی ارتباطات اینترنتی معطوف شده است و محققان این سؤال را که ارتباط آنلاین^۴ چگونه می‌تواند رابطه ایجاد کند (مارکوس، ۱۹۹۰، ۱۹۸۷) و یا به صورت رابطه‌ای سازمان یافته استفاده شود، مورد بررسی قرار داده‌اند (دافت و لنگل، ۱۹۸۴، ۱۹۸۶، ریس و شوک، ۱۹۹۰، داقت، لنگل و ترونو، ۱۹۸۷، ۱۹۸۳).

علاوه بر این تحقیقاتی نیز بر روی مفهوم اجتماعی ارتباطات کامپیوتری و اینترنت (فیزگ، ۱۹۸۹، ۱۹۹۲، فولک، اشمیتزواستین فیلد، ۱۹۹۰) و بررسی طبقات اجتماعی (دسانتیس و گالوپ، ۱۹۸۷، کسلر، ۱۹۹۶، کولتان و مارکوس، ۱۹۸۷، ۱۹۸۷) و شکل‌گیری روابط بین افراد (پارکز و

1 - Newhagen
2 - Rrafaeli
3 - Hyper Textual Communication arfhitecture
4 - On line

فلوید، ۱۹۹۶، پول، ۱۹۸۳، راین گلد، ۱۹۹۳، استل، ۱۹۹۵) انجام شده است (بلامی، ۱۳۸۵)^۱. این شکل ارتباط، بازیگران خاصی را می‌طلبد که با خصوصیات اجتماعی اینترنت متناسب باشند. نظریاتی همچون نظریه حضور اجتماعی (ریس، ۱۹۹۳، ریس و لاول، ۱۹۸۷، شرکت، ویلامز و کریستی، ۱۹۷۶) و نظریه مفهوم نشانه‌های اجتماعی (اسپرول و کسلر، ۱۹۹۱) پیش‌بینی می‌کنند که عدم وجود بعضی از ردیف‌های ناجور و ناهماهنگ‌تر در ارتباط‌های آنلاین باعث استفاده بیشتر آن نسبت به رفتارهای رودررو می‌شود (شیلدز، ۲۰۰۰)^۲. در این نظریات خاطر نشان شده است که در ارتباط آنلاین، ممانعت و اجتناب کمتری برای اشخاص وجود دارد، به همین دلیل آنها رفتارهای پرخاشگرانه بیشتری نشان خواهند داد و بر هیجانات خود کنترل کمتری اعمال می‌کنند. البته بر این پیش‌بینی‌ها به لحاظ تجربی نیز تأکید شده‌اند (کسلر و اسپرول، ۱۹۹۲، دابر وفسکی، کسلر وستنا، ۱۹۹۱، سیکل، دابروفسکی، کسلرومک گوئیر، ۱۹۸۶، پارکز و فلوید، ۱۹۹۶)، (ولیس، ۱۳۸۲). اغلب، این رفتارهای پرخاشجویانه و خصمانه را در ارتباط اینترنتی فریبکاری می‌نامند. ولیس (۱۳۸۲) اینترنت را جایگاه کینه‌توزانه‌ای می‌داند که زنان در آن آسیب‌پذیرتر هستند. او به طور کلی فضای مجازی اینترنت را به جهانی تشبیه می‌کند که برای زنان دوستانه نیست. کندال (۱۹۹۶) در پژوهشی دریافت که باز هم ممکن است محیط مجازی برای زنان بسیار وسوسه‌انگیز باشد و برخی از آنان به صورت بازیکنانی مستقل، زیرک و توانمند خود را معرفی کنند، ولی این جهان ممکن است برای سایر زنان باعث سرخوردگی شود (کندال، ۱۹۹۶)^۳. همان‌گونه که اغلب در اینترنت، به ویژه در فضاهای روانشناختی سامان یافته، به گونه‌ای معمول دیده می‌شود که زنان در رده تازه‌واردان جای می‌گیرند. آنان به صورت متداول بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرند و اغلب بیشتر از بازیگران مرد، کمک دریافت می‌کنند. این روند با

1- Bellamy
2- Shields
3- Kendal

نگرش کلیشه‌ای به مردان به عنوان افراد خبره و مطلع و به زنان به عنوان تازه‌آمدگانی وابسته، سازگار است. گروهی از محققان نیز مدعی هستند که در ارتباط آنلاین، امکان رسیدن به نوعی توهم و فریب در مورد ساختارهای اجتماعی بیشتر است (لیا، اُشام، فانگ و اسپیزر، ۱۹۹۲، استل، ۱۹۹۵، بنیگر، ۱۹۸۷ و بری، ۱۹۹۳). به منظور درک بیشتر فرایند روانی - اجتماعی ارتباطات اینترنتی باید ضرورت بررسی چهارچوب تعاملات سمبولیک بین کاربران را درک کرد. هیجان‌ات، پدیده‌هایی اجتماعی هستند، چرا که برخی از آنها مثل اظهارنظر در مورد دیگران، در قید هنجارها و موقعیت‌های گوناگون، اصلاح و تا حدی تعدیل می‌شوند. عدم وجود نمادهای قراردادی و محکم در اتاق گپ، حاکی از موقعیتی منحصر به فرد است که در آن خبری از تأکید بر هنجارها و انتظارات فرهنگی نیست. ولی نکته اینجاست که نباید به اتاق گپ به عنوان یک صفحه سفید و خالی از کاغذ نگریسته شود، بلکه در آنجا هم یک‌سری قواعد اجتماعی وجود دارد. نظریه نقش‌پذیری شوت بر این فرض استوار است که فعالیت‌های هیجانی افراد از تعریف‌ها و هنجارهای اجتماعی اثر می‌گیرد. در نظریه وی، زنان همواره در درون خود با خویشتن صحبت و خود را از دید دیگران بررسی و ارزیابی می‌کنند. در این ارزیابی، هیجان‌ها برانگیخته شده و به آنها عنوانی داده می‌شود. چنانچه این عنوان منفی باشد، فرد نیروی خود را برای تصحیح آن رفتار بسیج می‌کند (سجادیان و همکاران، ۱۳۸۵). شوت در مدل خود، دو نوع تمایل را مطرح می‌کند که به عنوان کنترل‌کننده‌های هیجان‌ات در طی فرایند نقش‌گیری عمل می‌کنند. این دو نوع تمایل عبارتند از: هیجان‌های بازگشتی، هیجان‌های تلقینی ناشی از قبول نقش. هیجان‌های بازگشتی به طور مستقیم به خود فرد بازمی‌گردند و شامل احساس گناه، احساس شرم، احساس خجالت، احساس غرور و احساس خودبینی می‌شود. ولی هیجان‌های تلقینی متفاوت هستند. شوت تلقین را عبارت از تحریکی می‌داند که وقتی فرد، خود را در موقعیت و جایگاه دیگران احساس می‌کند، در وی رخ می‌دهد.

تحقیقات هانویکزوبلامی (۱۹۹۸) نشان می‌دهد که بین آشنایی با هنجارهای رفتاری و نوع رفتار در اتاق‌های گپ‌زنی رابطه وجود دارد (نادی و همکاران، ۱۳۸۵). آنها معتقدند که در اتاق‌های گپ نیز یک‌سری استانداردهای رفتاری نانوشته وجود دارد که بر رفتار کاربران تأثیر می‌گذارد. درون‌گرایی و برون‌گرایی کاربران زن که مکان کنترل آنها را تعیین می‌کند با این رفتارها رابطه دارد. تحقیقات حاکی از آن است که کاربران زن شکایت بیشتری از رابطه تجربه شده خود با اینترنت دارند (ماندی، ۲۰۰۳)^۱، همچنین علایم افسردگی در آنها نسبت به مردان بیشتر مشاهده می‌شود (نادی و همکاران، ۱۳۸۳)، نتایج تحقیقات تسای^۲ (۲۰۰۱) نیز نشان می‌دهد که نگرش افراد در مورد مفید بودن استفاده از اینترنت و تمایل روزافزون به استفاده از آن زمینه‌ساز اعتیاد آنها بوده که این نسبت در زنان بیشتر مشاهده شده است (تسای، ۲۰۰۱). تحقیقات کرات^۳ و همکاران (۱۹۹۸) تصویری شگفت‌انگیز و عجیب در مورد استفاده از اینترنت ارائه می‌دهد. استفاده زیاد از اینترنت با کاهش خفیف ولی بسیار مهم از میزان مشارکت اجتماعی زنان همراه است و باعث کاهش آسایش روانی آنان می‌شود (کرات، ۱۹۹۸). تحقیقات کاتزو آسپیدن (۱۹۹۷) نیز نشان داد که مشارکت اجتماعی کاربران هیچ تفاوتی با گروه‌های دیگر که از اینترنت استفاده نکرده‌اند ندارد. به هر حال می‌توان دریافت که همانگونه که زنان در فضای واقعی تحت تأثیر محرک‌های محیطی قرار گرفته و واکنش‌های هیجانی از خود نشان می‌دهند در فضای خیال‌انگیز اینترنت نیز این هیجانات قابلیت رشد، تثبیت یا توقف را دارا هستند. از طرف دیگر تیپ شخصیتی زنان نیز می‌تواند بر نوع رفتارها و بازتاب‌های هیجانی و میزان اجتماعی شدن آنها مؤثر باشد. درون‌گرایی یا برون‌گرایی خصایصی است که یونگ در مورد انسان‌ها بر اساس میزان تعاملات و روابط و نوع برخورد آنها و واکنش‌هایشان نسبت به محیط مطرح می‌کند (اسلوین جیمز، ۱۳۸۰). نکته دیگری که حائز اهمیت است آن است

1- Munde
2- Tsaiee
3- Kraut

که گروهی از زنان همچون مردان، رفتارهای خویش را به خود و گروهی به پدیده‌های بیرونی نسبت می‌دهند. این اسناد دهی به طور کلی نوعی تعبیر از مکان کنترل است. آنها با استفاده از این نوع تفسیر، رفتارهای سالم یا ناسالم خود را با اینترنت توجیه می‌کنند.

همچنین استفاده کنترل نشده از کامپیوتر تکامل فیزیکی، اجتماعی و روانی زنان و دختران را در معرض خطر قرار می‌دهد. مطالعات آفونسو^۱ (۱۹۹۹)، خاطر نشان می‌کند که استفاده از اینترنت سبب ایجاد احساس بدبختی، تنهایی و به‌طور کلی کاهش سلامت روانی می‌شود. اشخاصی که از اینترنت بیشتر استفاده می‌کنند دوستی‌ها را کمتر حفظ کرده، زمان کمتری برای صحبت و تعامل با اعضای خانواده صرف می‌کنند، شرایط استرس‌زای بیشتری را تجربه کرده و احساس تنهایی و افسردگی بیشتری می‌کنند.

مچ^۲ (۲۰۰۵)، دریافت که استفاده از اینترنت یک فعالیت زمان‌گیر است پس می‌تواند مدت تعامل زنان و دختران را با خانواده کاهش دهد. زمان اختصاص داده شده برای تعامل با یکدیگر، پیش شرط ارتباط با کیفیت می‌باشد. مچ در مطالعه دیگری به این نتیجه رسید که ۵۰ درصد خانواده‌ها در زمانی که آنلاین هستند کمتر با هم صحبت می‌کنند و ۴۱ درصد شرکت‌کنندگان موافق یادگیری رفتارهای ضداجتماعی در این مدت بودند.

در مطالعه‌ای که شوتون^۳ (۱۹۹۱)، انجام داد مشخص شد که استفاده از کامپیوتر برای پر کردن اوقات تنهایی افراد منزوی که به کامپیوتر وابسته هستند، دلیل مناسبی نمی‌باشد. این افراد اظهار می‌دارند که وقتی خیلی جوان بودند برای ادامه زندگی روی اهدافی متمرکز شدند که به آنها نوعی لذت و کامیابی می‌داده است، از این رو ابتدا به علوم و تکنولوژی پناه بردند و سپس به کامپیوتر به عنوان یک تکنولوژی پیشرفته وابسته شده‌اند. این کاربران کامپیوتر، تمایل چندانی به یادگیری مهارت‌های اجتماعی از خود نشان نمی‌دهند. در

1 - Affonso

2 - Mesch

3 - Shotton

عوض کامپیوتر از نظر آنها ماشینی باهوش و عاقل است که با فرد مصاحبت و همکاری و از نظر ذهنی و فکری کاربران را تحریک می‌کند.

کورتیس (۱۹۹۲) معتقد است که دوستی‌ها و ارتباطات مجازی، انزوا و جدایی اجتماعی به همراه خواهد داشت. (استریت فیلد، ۲۰۰۰)

یونگ^۲ (۱۹۹۷) می‌گوید: افزایش تنهایی با کاهش پیوندها و ارتباطات اجتماعی در زندگی واقعی یا افزایش استفاده از اینترنت مطابقت دارد (Young, 1997).

پتری و گان^۳ (۱۹۹۸)، تحقیقی را برای بررسی اثرات جنسیت، سن، افسردگی و درون‌گرایی بر روی کاربران اینترنت انجام دادند. این دو محقق برای جمع‌آوری اطلاعات از کاربران اینترنت، پرسشنامه‌های خود را بر روی چند سایت اینترنتی در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دادند. ۴۵۵ کاربر اینترنتی که از این سایت‌ها بازدید کردند خود را معتاد به اینترنت معرفی کرده بودند. نتایج این تحقیق نشان داد، ۴۵ درصد آنان زنانی هستند که دوره‌هایی از افسردگی را در طول زندگی خود تجربه کرده‌اند. همچنین ۵۱ درصد آنان خود را دارای تیپ شخصیتی درون‌گرا معرفی کردند (نادی، ۱۳۸۴). شاپیرا و همکاران^۴ (۲۰۰۰)، برای یافتن ویژگی‌های روان‌شناختی افرادی که دارای وابستگی به اینترنت بودند، ۲۰ فرد تایوانی (۱۱ مرد و ۹ زن) را انتخاب کردند. تمام این آزمودنی‌ها طبق ملاک‌های متن تجدیدنظر شده چهارمین راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی دارای اختلال کنترل تکانشی و همچنین یک دوره زمانی نیز دارای علائم محور یک قطبی (اختلالات بالینی به استثنای اختلالات رشد و شخصیت) بودند. ۱۴ نفر از آنان نیز یک دوره علائم دوقطبی را در طول زندگی تجربه کرده بودند (آتش‌پور و همکاران، ۱۳۸۳).

1- Streitfeld

2 - Young

3 - Petry & Gune

4- Shapera & etal

موراهان و همکاران^۱ (۲۰۰۰) برای سنجش میزان شیوع و رابطه آسیب‌شناختی استفاده از اینترنت از بین دانشجویان دانشگاه‌های تایوان، ۲۷۷ نفر (۱۵۰ مرد و ۱۲۷ زن) دانشجوی را که کاربر اینترنت بودند به عنوان نمونه انتخاب کردند. آزمودنی‌ها به وسیله پرسشنامه‌های به کار برده شده در این پژوهش به سه گروه تقسیم شدند. ۷۴ نفر (۲۷/۲ درصد) هیچ نشانه‌ای مبنی بر آسیب‌شناسی استفاده از اینترنت گزارش نکردند. ۱۷۷ نفر (۶۴/۷ درصد)، یک تا سه علامت و ۲۶ نفر (۸/۱ درصد) از این افراد بالاتر از چهار علامت از نشانه‌های آسیب‌شناسی استفاده از اینترنت را گزارش دادند. همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که مردان به طور مستقیم نمرات بالاتری را در علایم آسیب‌شناسی استفاده از اینترنت نسبت به زنان به دست آوردند.

سندرز و همکاران^۲ (۲۰۰۰) در پژوهشی نشان دادند که استفاده مداوم از اینترنت با افسردگی و انزوای اجتماعی در بین زنان و دختران همراه است. پژوهش محققان مورد نظر بر روی ۸۹ نفر از دانش‌آموزان سال آخر دبیرستان اجرا شد. اکثر این افراد از لحاظ اقتصادی - اجتماعی از طبقه متوسط و بالا بودند. ابزار اندازه‌گیری عبارت بود از یک پرسشنامه ۱۸۱ سؤالی که به صورت مقیاس لیکرت طراحی شده بود و رفتارها و جنبه‌های روان‌شناختی زندگی کاربران زن و دختر را مورد بررسی قرار می‌داد. استفاده از اینترنت فقط با یک سؤال مشخص می‌شد، چند ساعت در طول شبانه‌روز از اینترنت استفاده می‌کنید؟ ۲۴ سؤال از مجموع سؤال‌ها به منظور بررسی کیفیت روابط افراد تدوین شده بود. مقیاس مورد استفاده آزمون صمیمیت و کیفیت روابط با دوستان و والدین بود که در پرسشنامه گنجانده شده بود. افسردگی نیز بر اساس مقیاس افسردگی مرکز همه‌گیرشناسی^۳ رادلوف ۱۹۹۷، اندازه‌گیری شد که نمره ۱۶ به بالا

1- Morahan & etal

2- Sanders & etal

3- Center for Epidemiological Studies

نشان دهنده وجود افسردگی بود. نتایج این تحقیق نشان داد که بین استفاده بالا از اینترنت با وضعیت اقتصادی - اجتماعی و جنسیت افراد، رابطه معناداری وجود ندارد، اما بین استفاده کم از اینترنت نسبت به استفاده بالای افراد مورد آزمون و ارتباط بهتر با مادر و دوستانشان رابطه معناداری وجود دارد. بدین معنا که هر قدر افراد از اینترنت کمتر استفاده می‌کردند، رابطه بهتری با مادر و دوستان خود داشتند.

همچنین لین و تسای^۱، در یک پژوهش نشان دادند که دانش‌آموزان معتاد به اینترنت در بعد مخاطره‌جویی و هیجان، نمرات بالاتری از افراد غیرمعتاد به دست آوردند، لیکن خودشان هیچگاه به‌طور مستقیم دست به کارهای خطرناک و تجربه‌های هیجانی نزده بودند و تنها، بازداری‌های اجتماعی را در زمان متصل بودن به اینترنت نقص کرده بودند. اهمیت و حساسیت ارتباطات اینترنتی و پیامدهای اعتیادآور آن به حدی است که جوانان کمتر تمایل دارند با خانواده و دوستان همراه شوند و این عدم همراهی همان اختلال و ضعفی خواهد بود که در رشد اجتماعی آنان ایجاد می‌شود. برای نمونه غلامعلیان (۱۳۸۳) در تحقیقی به بررسی میزان شیوع سندروم اعتیاد به اینترنت و تأثیرات روانی - اجتماعی آن در کاربران اصفهانی پرداخته است. نمونه مورد پژوهش این تحقیق، شامل ۱۱۵ نفر (۵۴ مرد و ۶۱ زن) از کاربران اینترنت بودند. ابزار این پژوهش شامل پرسشنامه (SCL-90-R) و پرسشنامه محقق ساخته بود. نتایج تحقیق نشان داد درصد سندروم اعتیاد به اینترنت در گروه سنی ۲۰-۳۰ سال از سایر گروه‌ها بیشتر است. همچنین کاربران معتاد با نشانه‌های اختلال افسردگی و پارانویید مشخص شدند و کار کردن با اینترنت را به همنشینی با خانواده و گردش رفتن با دیگران ترجیح می‌دادند. به علاوه نوع و سبک تفکر کاربران نیز می‌تواند عاملی در علاقه‌مندی آنان به اینترنت و نوع رفتارهای آنان باشد.

آتش‌پور و آقایی (۱۳۸۳)، در تحقیقی با هدف شناخت سبک تفکر کاربران اینترنت، ۵۰ نفر از کاربران زن و مرد سنین ۱۶ تا ۳۰ سال را از ۲۰ مرکز اینترنت با پرسشنامه سبک تفکر استرن برگ مورد ارزیابی قرار دادند. نتایج تحقیق آنان نشان داد تنها بین سن کاربران با سبک تفکر قضاوت‌نگر رابطه وجود دارد. ولی بین سبک تفکر مردان و زنان تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین افراد دارای شغل آزاد از نظر تفکر هرج و مرج طلب نمرات بیشتری نسبت به دانشجویان، دانش‌آموزان و کاربران کامپیوتر به دست آوردند (آتش‌پور و همکاران، ۱۳۸۳). همجواری فیزیکی، از پیوندهای قدرتمند فردی پشتیبانی می‌کند. اگرچه اینترنت به صورت بالقوه، از اهمیت همجواری فیزیکی برای ایجاد و نگهداری شبکه‌های قدرتمند پیوندهای اجتماعی می‌کاهد اما به این نکته نیز باید توجه داشت که نیازهای فیزیکی، روان‌شناختی، اجتماعی و عاطفی انسان را به‌طور مجازی و غیرواقعی مرتفع می‌کند و این نکته باعث به‌وجود آمدن اختلالات روانی و هیجانی و گاهی فیزیکی و جسمی در زنان و دختران می‌شود (عظیمی و همکاران، ۱۳۸۳). ولی به علت جاذبه‌ها و دنیای همیشه در حال تغییر و تحول اینترنت جوانان بدان علاقه‌مند هستند و در آن غرق می‌شوند. با توجه به اینکه در هیچکدام از پژوهش‌های مطرح شده رابطه‌ای بین مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت با مؤلفه‌های دموگرافیک آنان پیدا نشده، پژوهش حاضر قصد بررسی این متغیرها را در بین زنان شهر اصفهان دارد تا این نکته را روشن کند که آیا رابطه‌ای بین مدیریت هیجان و مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت با مؤلفه‌های دموگرافیک آنان با توجه به سازه‌های فرهنگ ایرانی وجود دارد؟ بدین لحاظ این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت با مؤلفه‌های دموگرافیک آنان انجام گرفته است. نتایج این پژوهش به برنامه‌ریزی آموزشی، فرهنگی و همچنین به خانواده‌ها و مراکز آموزشی کمک می‌کند تا استفاده از اینترنت را با هر هدفی تعدیل کنند.

اهداف پژوهش

هدف کلی این پژوهش بررسی رابطه بین مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت با مؤلفه‌های دموگرافیک آنان در شهر اصفهان است. با توجه به هدف کلی فوق سؤالات زیر را مطرح نموده است:

- ۱- آیا بین مدیریت هیجان با مؤلفه‌های دموگرافیک کاربران زن اینترنت رابطه‌ای وجود دارد؟
- ۲- آیا بین مکان کنترل با مؤلفه‌های دموگرافیک در بین کاربران زن اینترنت رابطه‌ای وجود دارد؟
- ۳- آیا بین میزان اجتماعی بودن با مؤلفه‌های دموگرافیک در بین کاربران زن اینترنت رابطه‌ای وجود دارد؟
- ۴- کدامیک از مؤلفه‌های دموگرافیک در ارتباط با مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت توان پیش‌بینی دارند؟
- ۵- رابطه بین میزان اجتماعی بودن و مدیریت هیجان کاربران زن تا چه اندازه است؟
- ۶- آیا بین نمرات مکان کنترل کاربران زن با توجه به مؤلفه رشته تحصیلی آنان تفاوتی وجود دارد؟
- ۷- آیا بین میزان انزوای اجتماعی با جنس، تأهل و مجرد و مدرک تحصیلی تفاوتی وجود دارد؟

روش پژوهش**۱- آزمودنی‌ها**

جامعه آماری این تحقیق را کلیه کاربران زن (۴۰-۱۴ ساله) شهر اصفهان در سال ۱۳۸۵ تشکیل می‌دهند که به کافی‌نت‌های تحت نظارت شهرداری اصفهان، اداره کل ارشاد و فرهنگ اسلامی یا مؤسسات ذی‌ربط مراجعه کرده‌اند. تعداد این کافی‌نت‌ها ۸ مرکز بود.

روش نمونه‌گیری در این پژوهش تصادفی، خوشه‌ای و چند مرحله‌ای بود. افراد نمونه این تحقیق ۸۰ نفر از زنان و دخترانی بودند که در مراجعه به این مرکز به طور تصادفی انتخاب و حاضر شدند به پرسشنامه‌ها (تست‌ها) پاسخ دهند.

۲- ابزارهای تحقیق

در این پژوهش از ابزارهای زیر به منظور اندازه‌گیری متغیرهای مدیریت هیجان، مکان کنترل و اجتماعی بودن استفاده شد.

۲-۱- در این پژوهش از تست‌های مدیریت هیجان شوت (۱۹۷۹)، مکان کنترل برگر (۱۹۸۶) و میزان اجتماعی بودن هانویز و بلامی (۱۹۹۸) استفاده شد. علاوه بر این جهت بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از کاربران خواسته شد تا پرسشنامه محقق ساخته دموگرافیک ضمیمه آن را تکمیل کنند. ضریب آلفای کرانباخ پرسشنامه‌های مذکور به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۵ و ۰/۸۰ برآورد شد.

۲-۲- مقیاس جمعیت‌شناختی: به منظور جمع‌آوری اطلاعات دموگرافیک و همچنین میزان ساعت کار با اینترنت در شبانه‌روز یک مقیاس ۵ سؤالی تهیه شد که اطلاعات مورد نیاز تحقیق از آن بدست می‌آمد و شامل سؤالاتی دربارهٔ وضع تأهل، رشته تحصیلی، سطح تحصیلات، میزان ساعت استفاده و نوع کاربرد از اینترنت می‌شد.

۳- روش تجزیه و تحلیل: مقیاس مدیریت هیجان، مکان کنترل، میزان اجتماعی بودن و مؤلفه‌های دموگرافیک، توسط آزمودنی‌ها تکمیل شد. سپس نمرات مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران محاسبه شد. همبستگی بین نمرات آزمودنی‌ها در مقیاس‌های فوق محاسبه و رابطه آن با مؤلفه‌های دموگرافیک بررسی شد. فرض بر این بود که اگر بین مدیریت هیجان، مکان کنترل، میزان اجتماعی بودن و مؤلفه‌های دموگرافیک رابطه‌ای وجود داشته باشد و بین یکی از آنها با میزان ساعت استفاده از اینترنت همبستگی وجود داشته باشد با دیگری نیز رابطه خواهد داشت.

همچنین به منظور بررسی تفاوت در میزان استفاده از اینترنت کاربران زن و دختر با مدیریت هیجان، مکان کنترل، میزان اجتماعی بودن با توجه به متغیرهای جنس، تأهل و مجرد و مدرک تحصیلی از آزمون t گروه‌های مستقل و F یکراهه استفاده شد. در ادامه به منظور پیش‌بینی‌های ملحوظ شده در اهداف از آزمون رگرسیون همزمان استفاده شد.

۴- روش اجرای تحقیق: پس از اتمام ساعت کار با اینترنت کاربران زن، مقیاس‌های مورد نظر بین آنها توزیع شد. به منظور جلوگیری از هرگونه سوگیری و خطا در پاسخ‌ها هیچ‌گونه راهنمایی جهت‌داری درباره مقیاس‌ها به آزمودنی‌ها ارائه نشد. ضمن تحویل مقیاس‌ها از طرف کاربران، به دقت پاسخ‌های آنها بررسی می‌شد تا چنانچه خللی در پاسخ‌ها وجود دارد برطرف شود. با وجود این تعدادی از پرسشنامه‌ها در مرحله پایانی مخدوش در نظر گرفته و از حیطه تحلیل کنار گذاشته شد. همچنین از کاربران درخواست شد تا دستورالعمل آزمون‌ها را به دقت بخوانند و سپس پاسخ‌های خود را در پاسخنامه ثبت کنند.

یافته‌های پژوهش

همانگونه که اشاره شد آزمودنی‌ها در این تحقیق زنان و دختران کاربری بودند که به کار با اینترنت در کافی‌نت‌های شهر اصفهان مشغول بودند. توزیع آنها با توجه به جنس، سن، مدرک تحصیلی و تأهل و مجرد به شرح زیر است:

جدول ۱- فراوانی و درصد آزمودنی‌ها بر حسب وضع تأهل

مؤلفه مورد بررسی	فراوانی	درصد
مجرد	۱۸	۲
متاهل	۱۲	۱۵
بدون پاسخ	۴	۵

جدول ۲- توزیع فراوانی و آزمودنی‌ها بر حسب مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی	فراوانی	درصد
دیپلم	۱۸	۲۴
فوق‌دیپلم	۶	۸
لیسانس	۴۰	۸
فوق‌لیسانس	۶	۷/۵
جمع کل	۸۰	۱۰۰

داده‌های جدول ۱ حاکی از آن است که ۸۰ درصد از کاربران اینترنت مجرد و ۱۵ درصد آنها متأهل می‌باشند و داده‌های جدول ۲ نشان می‌دهد که در زمان انجام پژوهش تنها ۸ درصد آنها فوق‌لیسانس و ۵۰ درصد از آنها دارای مدرک تحصیلی لیسانس بودند.

جدول ۳- فراوانی و درصد آزمودنی‌ها به تفکیک کاربرد کامپیوتر

نوع کاربرد	انواع	فراوانی	درصد
۱	بازی	۳۹	۴۸/۸
۲	علمی	۱۲	۱۵
۳	خبری	۵	۶/۳
۴	هنری	۱	۱/۳
۶	همه	۱۶	۲۰
۷	بازی - علمی	۱	۱/۳
	کل	۷۴	۹۲/۵
بدون پاسخ		۶	۷/۵
جمع کل		۸۰	۱۰۰

داده‌های جدول ۳ حاکی از آن است که ۳۹ درصد کاربران به منظور بازی و تنها ۱ درصد آنها برای فعالیت‌های هنری از اینترنت استفاده می‌کنند و در زمان انجام پژوهش تنها ۱۲ درصد آنها برای انجام تحقیقات و کارهای علمی از سایت‌های مختلف استفاده می‌کردند.

جدول ۴- فراوانی و درصد آزمودنی‌ها به تفکیک رشته تحصیلی

درصد	فراوانی	رشته
۳۵	۲۸	انسانی
۲۲/۵	۱۸	تجربی
۲۱/۳	۱۷	فنی
۷۸/۸	۶۳	کل
۲۱/۳	۱۷	بدون پاسخ
۱۰۰	۸۰	جمع کل

داده‌های جدول ۴ حاکی از آن است که ۲۸ درصد از کاربران در رشته انسانی و ۱۷ درصد از آنها در رشته‌های فنی و حرفه‌ای مشغول به تحصیل هستند و یا تحصیل کرده‌اند و در زمان انجام پژوهش تنها ۱۸ درصد از آنها در رشته تجربی تحصیل کرده و آن را در سطوح بالاتر به اتمام رسانده‌اند.

به منظور بررسی سؤال اصلی تحقیق مبنی بر وجود رابطه بین متغیرهای اصلی تحقیق از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵- رابطه بین مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت

شاخص آماری / متغیرها	مدیریت هیجان	مکان کنترل	اجتماعی بودن	سطح معناداری (p)
مدیریت هیجان	-	٪۲۹۵	-	۰/۰۰
مکان کنترل	-	-	٪۴۳۳	۰/۰۰
اجتماعی بودن	٪۴۳۳	-	-	۰/۰۰

* $p < 0/05$

یافته‌های جدول ۵ نشان می‌دهد که رابطه بین مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت در سطح ($p < 0/05$) معنادار است و روابط با ضریب بالائی تأیید می‌شود.

در این قسمت به منظور بررسی سه سؤال اول پژوهش مبنی بر وجود رابطه بین متغیرهای اصلی تحقیق با مؤلفه‌های دموگرافیک جدول ۶ ارائه می‌شود:

- ۱- آیا بین مدیریت هیجان با مؤلفه‌های دموگرافیک کاربران زن اینترنت رابطه وجود دارد؟
- ۲- آیا بین مکان کنترل با مؤلفه‌های دموگرافیک در بین کاربران زن اینترنت رابطه وجود دارد؟
- ۳- آیا بین میزان اجتماعی بودن با مؤلفه‌های دموگرافیک در بین کاربران زن اینترنت رابطه وجود دارد.

جدول ۶- رابطه مدیریت هیجان، مکان و میزان اجتماعی بودن با مؤلفه‌های دموگرافیک

متغیرها	شاخص آماری
سطح معناداری (p)	۰/۰۰
کاربرد	-۰/۱۱۲
ساعت استفاده از اینترنت در هفته	۰/۰۶۱
ساعت استفاده از اینترنت در ماه	-۰/۰۱۷
ساعت حضور در کافینت	۰/۱۴۳
ساعت استفاده از اینترنت در روز	۰/۱۹۰
فرزند چندانم بودن	۰/۲۲۱
رشته تحصیلی	۰/۰۶۲
سطح تحصیلات	۰/۱۷۹
سن	۰/۰۲۴۷*
تأهل	-۰/۳۳۳**
مدیریت هیجان	۰/۰۰
مکان کنترل	۰/۰۰۱
میزان اجتماعی بودن	-۰/۰۷۴
	-۰/۱۲۰
	۰/۱۳۱
	۰/۰۷۵
	۰/۳۷۳*
	۰/۳۳۸**
	۰/۱۶۵
	۰/۱۱۵
	-۰/۱۸۹

* $p < 0/05$

** $p < 0/01$

با توجه به یافته‌های جدول فوق رابطه همبستگی معناداری بین مؤلفه‌های دموگرافیک تأهل و سن با مدیریت هیجان و مکان کنترل با رشته تحصیلی و فرزند چندم خانواده بودن در سطح معناداری ($p < 0/05$ و $p < 0/01$) مشاهده شد که با در نظر گرفتن این ارتباطات و به منظور تعیین توان پیش‌بینی این مؤلفه‌ها به انضمام متغیرهای اصلی جدول رگرسیون در ذیل ارائه می‌شود. همچنین یافته‌های جدول حاکی از عدم وجود رابطه معنادار بین میزان اجتماعی بودن با مؤلفه‌های دموگرافیک و شاخص‌های مربوط به ساعت کار با اینترنت می‌باشد.

۴- کدامیک از مؤلفه‌های دموگرافیک، مدیریت هیجان و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت توان پیش‌بینی متغیر مکان کنترل را دارند؟

جدول ۷- تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی متغیر مکان کنترل با در نظر گرفتن رشته تحصیلی، فرزند چندم بودن، مدیریت هیجان و میزان اجتماعی بودن

معناداری (p)	T	ضرایب استاندارد شده B	ضرایب استاندارد شده		شاخص آماری متغیرها
			خطای استاندارد	B	
0/001	3/599	-	4/862	17/499	عامل ثابت
0/019	2/432	0/300	0/177	0/430	میزان اجتماعی بودن
0/132	1/538	0/189	0/098	0/151	مدیریت هیجان
0/003	3/145	0/369	0/456	1/436	رشته تحصیلی
0/059	-1/943	-0/242	0/313	-0/607	فرزند چندم خانواده بودن

یافته‌های جدول شماره ۷ حاکی از آن است که میزان اجتماعی بودن، رشته تحصیلی و فرزند چندم خانواده بودن چنانچه در معادله رگرسیون قرار داده شود می‌تواند مکان کنترل کاربران زن را پیش‌بینی کند.

$$مکان\ کنترل = ۱۷/۴۹۹ + ۰/۴۳۰ + ۱/۴۳۶ - ۰/۶۰۷$$

۵- کدامیک از مؤلفه‌های دموگرافیک، سن، تأهل، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت توان پیش‌بینی متغیر مدیریت هیجان را دارند؟

جدول ۸- تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی متغیر مدیریت هیجان با در نظر گرفتن سن، تأهل، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن

معناداری (p)	T	ضرایب استاندارد شده B	ضرایب استاندارد شده		شاخص آماری / متغیرها
			خطای استاندارد	B	
۰/۰۳۰	۲/۲۳۱	-	۶/۰۹۶	۱۳/۵۹۹	عامل ثابت
۰/۱۲۲	-۱/۵۶۹	-۰/۲۱۵	۱۰/۵۱۵	-۲/۳۷	تأهل
۰/۴۹۵۰	۰/۶۸۷	۰/۰۹۲	۰/۱۴۲	-۹/۷۶۲	سن
۰/۰۱۴	۲/۵۲۷	۰/۳۱۹	۰/۱۶۰	۰/۴۰۵	مکان کنترل
۰/۳۶۱	۰/۹۲۱	۰/۱۱۸	۰/۲۰۱	۰/۱۵۸	میزان اجتماعی بودن

یافته‌های جدول بالا حاکی از آن است که چنانچه مکان کنترل در معادله رگرسیون قرار داده شود می‌تواند مدیریت هیجان کاربران زن را پیش‌بینی کند.

$$میزان\ اجتماعی\ هیجان = ۱۳/۵۹۹ + ۰/۴۰۵$$

۶- میزان اجتماعی بودن و مدیریت هیجان کاربران زن تا چه اندازه است؟

به منظور بررسی این هدف پژوهش که میزان مدیریت هیجان و اجتماعی بودن در

بین کاربران تا چه میزان است، جداول ۹ و ۱۰ ارائه می‌شود.

جدول ۹- آزمون + تک متغیره به منظور تعیین میزان اجتماعی بودن

متغیرها	شاخص آماری	میانگین	انحراف استاندارد	آمار t	درجه آزادی	تفاوت میانگین‌ها	سطح معناداری (p)
میزان اجتماعی بودن	۲۳/۲۸	۲/۵۸	۶۸/۴۵	۷۵	۲۰/۲۸	۰/۰۰*	

یافته‌های جدول ۹ نشان می‌دهد که میزان اجتماعی بودن کاربران بالاتر از حد متوسط است. این فرض در سطح خطای ($p < 0/05$) تأیید می‌شود.

جدول ۱۰- آزمون t تک متغیره به منظور تعیین مدیریت هیجان در بین کاربران

متغیرها	شاخص‌های آماری	میانگین	انحراف استاندارد	آمار t	درجه آزادی	تفاوت میانگین‌ها	سطح معناداری (p)
مدیریت هیجان	۲۶/۳۷	۴/۱۲	۴۸/۳۶	۷۲	۲۳/۳۷	۰/۰۰*	

یافته‌های جدول ۱۰ حاکی از آن است که مدیریت هیجان در بین کاربران زن بالاتر از حد متوسط است. بنابراین فرض فرعی تحقیق، مبنی بر میزان مدیریت هیجان در بین کاربران در سطح ($p < 0/05$) تأیید می‌شود.

بررسی‌های دیگر در زمینه وجود تفاوت بین نمرات مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران با توجه به رشته تحصیلی با استفاده از آزمون تحلیل واریانس یک راهه بررسی شد و این تفاوت فقط در مورد مکان کنترل کاربران معنادار بود که در جدول ۱۱ آرایه می‌شود.

۷- آیا تفاوتی بین نمرات مکان کنترل کاربران زن با توجه به مؤلفه رشته تحصیلی وجود دارد؟

جدول ۱۱- آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه به منظور تعیین تفاوت در نمرات مکان کنترل بر گر با

توجه به رشته تحصیلی کاربران

شاخص آماری / تفاوت‌ها	مجموع مجدورات	درجه آزادی	میانگین مجدورات	آمار F	سطح معناداری (p)
بین گروه‌ها	۱۱۳/۹۰۴	۲	۵۶/۹۵	۶۳۶۷	۰/۰۰۳
درون گروه‌ها	۴۷۴/۰۹	۵۳	۸/۹۴		
کل	۵۸۷/۹۹	۵۵			

با توجه به یافته‌های جدول ۱۱ تفاوت بین گروه‌ها در نمره مکان معنادار بود. این تفاوت در سطح خطای ($p < 0/05$) تأیید شد. در ادامه به منظور تعیین تفاوت معنادار بین گروه‌ها از آزمون تعقیبی توکی استفاده شده که نتایج آن در جدول ۱۲ ارایه شده است.

جدول ۱۲- نتایج آزمون تعقیبی توکی بر اساس رشته تحصیلی کاربران

شاخص آماری / متغیرها	رشته تحصیلی	میانگین تفاوت‌ها	خطای استاندارد	سطح معناداری (p)
انسانی	تجربی	*-۳/۰۸۳	۱/۰۰۹	۰/۰۱۰
	فنی	*-۲/۶۳	۰/۹۴۳	۰/۰۲۰
تجربی	انسانی	*۳/۰۸	۱/۰۰۹	۰/۰۱۰
	فنی	۰/۴۴۹	۱/۱۱	۰/۹۱۵
فنی	انسانی	*۲/۶۳	۰/۹۴۳	۰/۰۲۰
	تجربی	۴۴/۹	۱/۱۱	۰/۹۱۵

داده‌های جدول بالا حاکی از آن است که بین رشته تجربی و انسانی، انسانی و فنی تفاوت در سطح ($p < 0/05$) معنادار می‌شود، ولی بین کاربران زنی که رشته تجربی را گذرانده‌اند یا در آن به ادامه تحصیل مشغول هستند با رشته فنی تفاوت معنادار نیست.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر، بیانگر وجود رابطه‌ای مطلوب و قابل قبول بین مدیریت هیجان، مکان کنترل و میزان اجتماعی بودن کاربران زن اینترنت شهر اصفهان می‌باشد که این ضرایب همبستگی در سطح ($p < 0/01$) مورد تأیید قرار گرفت. با توجه به پژوهش‌های پژوهشگرانی چون سندرز و همکاران (۲۰۰۰)، پتری و گان (۱۹۹۸)، کرات و همکاران (۱۹۹۸) و کوچ (۱۹۹۲) می‌توان اذعان نمود که نتایج این پژوهش‌ها با پژوهش حاضر همخوانی دارد. وجود رابطه معنادار آماری بین متغیرهای پژوهش حاکی از آن است که مدیریت هیجان از طرف زنان می‌تواند با سطوح کنترل درونی یا بیرونی آنها و همچنین میزان اجتماعی بودن آنها مرتبط بوده و آن را پیش‌بینی کند. نکته جالب توجه این است که میزان اجتماعی بودن کاربران زن تنها با مدیریت هیجان‌های آنها رابطه دارد و این ارتباط برای هیچ‌یک از متغیرهای دموگرافیک دیگر وجود ندارد. مشابه این تحقیق و این نتایج در هیچ‌کدام از تحقیقات خارجی یا داخلی تکرار نشده است. از طرف دیگر نتایج نشان می‌دهد که منبع کنترل کاربران با افزایش تحصیلات متفاوت می‌شود و این تفاوت در رشته‌های فنی و انسانی، تجربی و انسانی معنادار است. شاید بتوان این گونه نتیجه‌گیری کرد که زنان ویژگی‌های معطوف به جنسیت و همچنین رفتارهای احساسی و گاهی معاضدت‌گونه خود را به فضای مجازی اینترنت می‌برند. در ادامه معادلات رگرسیونی تحقیق در واقع یک الگوی ریاضی برای پیش‌بینی و تبیین متغیرهای مکان کنترل و مدیریت هیجان ارائه کردند. این نتیجه همچنین گویای آن است که با استناد به الگوهای آمار استنباطی می‌توان رفتارها را حتی در فضای مجازی پیش‌بینی کرد. فضای مجازی اینترنت و دنیای پر از تخیلات و تصورات و هیجان‌برانگیز آن به گفته تامپسون^۱ (۱۹۹۵) شخصیت نوینی را به زنان و دختران ارائه می‌دهد که زندگی فرد را در فضا و زمان به صورتی غیرارادی تشکیل می‌دهد.

1- Tompson

ارتباط دنیای تخیلی مملو از هیجان‌ات و تکانه‌های عصبی و روانی است که امکان دریافت بعضی از این ادراکات در دنیای واقعی ممکن نیست. فضای روانی به طور مداوم در حال تغییر است؛ اینترنت مدام تعادل روانی کاربر را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد و فشارهایی را بر فرد وارد می‌کند که حقیقتاً مجازی نمی‌باشد اگر چه سازنده و ایجاد کننده آن دنیای مجازی اینترنت است. حضور در اتاق‌های گفتگو^۱، استفاده از پست الکترونیک و محاوره‌های تصویری، ماهیتی کاملاً پنهان و رمزی دارد و مشخص نیست واقعاً چه نوع ارزش‌ها، نگرش‌ها یا محتوایی را منتقل می‌کند. مشاهده تصاویر سایبرسکس چه تأثیری بر سیستم عصبی - غددی بدن می‌گذارد و چه نوع واکنش‌هایی را برمی‌انگیزاند. هیجان‌ات در کاربران می‌تواند نتیجه نوعی درماندگی قراردادی به علت ارتباط با دنیای مافوق تصور باشد. شاید هیچ‌گاه کاربران اینترنت از منبع کنترل و میزان اجتماعی بودن خود آگاه نباشند و در صورت آگاهی نیز از آن حمایت نکنند، اما ماهیت کار با اینترنت چنان است که فرد را در خود غرق می‌کند. استریت فیلد (۲۰۰۰)، تأکید بارزی بر این مطلب می‌نماید که استفاده از اینترنت به نحو بارزی می‌تواند زمان زیادی از وقت انسان را به خود اختصاص دهد و فرد را چه در خانه و چه در محیط کار، به موجودی تنها و منزوی تبدیل کند. هنگامی که جوان در جهان خود به حرکت درمی‌آید، می‌تواند به بسیاری از امور واقعی دست یابد و هر روز با افراد مختلفی به تعامل پردازد و در جهان خود فعالیت‌هایی انجام دهد، این امر زمانی اتفاق می‌افتد که فرد در عین تعامل با محیط، خود را جدای از آن تصور کند. ولی زمانی که فرد از اینترنت استفاده می‌کند نمی‌تواند دیگران را در آغوش گرفته، به آنها احساس نزدیکی کند و صدای گرمشان را بشنود. بر اساس یافته‌های این پژوهش و پژوهش‌های انجام شده خارجی به نظر می‌رسد دنیای اجتماعی در آینده یک دنیای منزوی باشد. بنابراین انزوا یا کناره‌گیری اجتماعی را باید یکی از خصوصیات جامعه آینده دانست. با توجه به نکات مطرح شده

می‌توان دریافت که استفاده از اینترنت به دلیل جذابیت‌های کاذبی که برای زنان و دختران ایجاد می‌کند به آرامی آنها را به خود معتاد می‌کند و می‌تواند به رغم آنها نیازهای روانی و هیجانی آنها را تأمین نماید. این در حالی است که اشتغال بیش از حد به اینترنت (که البته تاکنون هیچ استانداردی برای میزان استفاده مطرح نشده است)، رشد روانی، اجتماعی و عاطفی آنها را به دلیل عدم کسب تجارب معمول و گروهی با همسالان، دچار اختلالات رفتاری و در خود فرورفتگی می‌کند. بنابراین جایگزین نمودن اینترنت در منزل به جای حضور والدین و تعامل با آنان و همچنین جانشینی تعامل واقعی با اجتماع با حضور در کافی‌نت که فضایی محدود از نظر فیزیکی است، باعث خواهد شد که ارتباطات اجتماعی و عاطفی زنان و دختران در دوره رشد شخصیت به شکل صحیحی تکامل نیابد و الگوبرداری فرد به جای پدر و مادر و همسالان، از شخصیت بازی‌های کامپیوتری، هنرپیشه‌ها، افراد سالن‌های گفتگو که گاهی دارای اختلالات متعدد شخصیتی هستند یا تصاویر مستهجن اینترنتی باشد. در نهایت پیشنهاد می‌شود که به منظور پیشگیری از چنین اختلالات خطرناکی، خانواده‌ها، مراکز آموزشی و رسانه‌ها در این مورد برنامه‌ریزی‌هایی کلان و استراتژیکی را تدوین و اجرا نمایند.

منابع:

- ۱- آتش‌پور، سید حمید و کاظمی، احسان، (۱۳۸۳)، آسیب‌شناسی و روانشناسی اینترنت، اصفهان، انتشارات محبان.
- ۲- آتش‌پور، سید حمید و نادی، محمد علی، کاظمی، احسان و لولایی مریم، (۱۳۸۵)، رابطه بین افسردگی با میزان استفاده از اینترنت در کاربران نوجوان و جوان شهر اصفهان، اولین همایش سراسری تکنولوژی، ارتباطات و بهداشت روان، اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی.
- ۳- آتش‌پور، سید حمید و نادی، محمد علی، (۱۳۸۳)، بررسی انزوای اجتماعی کاربران اینترنت شهر اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، همایش کشوری اوقات فراغت.

- ۴- آتش پور، سید حمید و آقائی، اصغر، (۱۳۸۳)، *اثرات استفاده از اینترنت در رشد و انزوای اجتماعی کاربران شهر اصفهان*، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان.
- ۵- اسلوین، جیمز، (۱۳۸۰)، *اینترنت و جامعه*، ترجمه عباس گیلوری و علی رادباوه، تهران، نشر کتابدار.
- ۶- سجادیان، ایلناز و نادی، محمدعلی، (۱۳۸۵)، *رابطه بین افسردگی و سلامت عمومی دانشجویان کاربر اینترنت شهر اصفهان*، اولین همایش سراسری تکنولوژی، ارتباطات و بهداشت روان، اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی.
- ۷- صادقیان، عفت، (۱۳۸۴)، *تأثیر کامپیوتر و اینترنت بر کودکان و زنان و دختران*، مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، شماره چهارم، دوره چهارم.
- ۸- عظیمی، عباس، صالحی، مرضیه، صالحی، فرشته و مسعودی، (۱۳۸۳)، *اثرات کار با کامپیوتر بر عملکرد بینایی*، مجله راز بهزیستی، شماره ۳۰، ص ۴۱-۳۳.
- ۹- نادی، محمد علی و سجادیان، ایلناز، (۱۳۸۵)، *رابطه نیمرخ روانی و میزان استفاده از اینترنت در بین کاربران با ویژگی‌های فردی و خانوادگی آنها*، اولین همایش سراسری تکنولوژی، ارتباطات و بهداشت روان، اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی.
- ۱۰- نادی، محمد علی و آتش پور، سید حمید، کاظمی، احسان و افشارزاده، فریماه، (۱۳۸۵)، *رابطه بین بهداشت روانی با میزان استفاده از اینترنت در کاربران نوجوان و جوان شهر اصفهان*، اولین همایش سراسری تکنولوژی، ارتباطات و بهداشت روان، اصفهان، دانشگاه علوم پزشکی.
- ۱۱- نادی، محمدعلی و آتش پور، سید حمید، (۱۳۸۳)، *بررسی افسردگی در بین کاربران اینترنت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود*، همایش کشوری اوقات فراغت
- ۱۲- نادی، محمدعلی، (۱۳۸۴)، *رابطه بین افسردگی و انزوای اجتماعی کاربران اینترنت*، اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، طرح پژوهشی مربوط به باشگاه پژوهشگران جوان.
- ۱۳- ولیس، پاتریشیا، (۱۳۸۲)، *روانشناسی اینترنت*، ترجمه: فضل‌اله قنادی، بهنام اوحدی و حمیرا صفوی همامی، تهران، انتشارات نقش خورشید.
- ۱۴- ویزشفر، فاطمه، (۱۳۸۴)، *بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در استفاده‌کنندگان از کافی‌نت‌های شهر لار*، مشهد، فصلنامه اصول بهداشت روان، شماره هفتم.

- 15- Affonoso, B. (1999). *Is the internet affecting the social skills of your children?* University of Nevada, Reno.
- 16- Bellamy, A & Hanewics, c (2001). *An Exploratory Analysis of the social nature of internet addiction: A research paper submitted to the electronic journal of society.* Electronic Journal of society.
- 17- Katz, J. & Aspedan, P. (1997). *A nation of strangers? Communications of the Association for computing machinery*, 40, 81-86.
- 18- Kendale, L. (1996). Mudder/ *I hardly know er! Adventures of a feminist MUDder.* in L.cherny and E.R. Weise (Eds), *wired – women: Gender and new realities in cyberspace* (pp. 207-233). Seattle, WA: seal press
- 19- Kraut, R. Patterson, M. Landmack, V.(1998). *Internet paradox, American psychologists*, 53, 1017- 1037
- 20- Leen, S & Tessai, W.F. (2002). *Pathological gambling eating disorders, and psychoactive substance use disorders, comorlidity of addictive and psychiatric disorders*, 89-102.
- 21- Mesch, G.S. (2005). *The internet and family.* A study on Israel. <http://www.soc.haif.ac//>
- 22- Morahan – Mactin. J & Schumacher, P. (2000). *Incidence and correlates of pathological internet use among college students, computers and Human.*
- 23- Mundle, JE. (2003): *Internet addiction may be form of stress management.* Shtm 1
- 24- Sanders, C.F, filed, T. M. Diego, M. & Kaplan, M. (2000). *The relationship of internet use to depression and social isolation among adolescents,* “Adolescens” ovol: 35, No: 138.
- 25- Shields M.K, Beharman R.E. *Children and computer technology* (2000) Analysis and recommendations. The of children and computer and technology. Vol: 10. no:2
- 26- Shotton, M. (1997). *The costs and benefits of computer addiction behavior and 20 informations technology*, 10, 219-230
- 27- Streitfeld, D. (2000). *Web of word aholic. Misfits?* Stanford institute for quantitative study of society Washington poscompany, 16. february.
- 28- Thompson, S (1995). *Internet connectivity,* www. Personal. psy. Edusjtaiads.
- 29- Tsaiee Lin,SS (2001). *Analysis of attitude toward computer networks and internet addication of Taiwanese adolescent.* Cyberspace behave, jun; 4(3): 377-6.
- 30- Young, K.S. (1997). *Caught in the net.* New york. John willey.